

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τα δημόσια έργα · μελέτη και κατασκευή· πρέπει άμεσα να βελτιωθεί γιατί επιχειρεί αποσπασματικά και με πρόχειρο τρόπο να λύσει ορισμένα από τα προβλήματα του συστήματος, χωρίς όμως να θίγει πολλά από τα βασικότερα μελανά σημεία του .

Τα ανωτέρω τονίσθηκαν στη προσυνηδριακή ημερίδα που διοργάνωσε το ΤΕΕ/ΤΚΜ εν όψει του τριήμερου συνεδρίου που οργανώνει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, 19-21 Απριλίου, με θέμα «Μελετάμε το παρόν, χτίζουμε το αύριο». Η προσυνηδριακή ημερίδα του ΤΕΕ/ΤΚΜ για την «Παραγωγή Δημοσίων Έργων στη Κεντρική Μακεδονία» πραγματοποιήθηκε τη Τετάρτη 30 Μαρτίου, στο Makedonia Palace. Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης, ο Γ.Γ. της Περιφέρειας Κ.Μακεδονίας κ. Γιώργος Τσιότρας, ο αντιπρύτανης του Α.Π.Θ. καθ. Γεώργιος Καλτσίκης.

Η Πολιτεία ακολουθεί ευκαιριακή πολιτική που υποβιβάζει το παραγόμενο έργο και δεν εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον , ενώ ο τεχνικός κόσμος, βρίσκεται παγιδευμένος σε ένα άνισο παιχνίδι, που τα λάθη τα κάνει άλλος, αλλά τα πληρώνει άλλος, είτε χαρακτηριστικά ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. Σάκης Τζακόπουλος. Ο κ. Τζακόπουλος, τάχθηκε κατά της επαναφοράς του συστήματος της «αιτιολόγησης» των υψηλών εκπτώσεων, χωρίς αντικειμενικά κριτήρια , όπως επίσης της επιβολής μίας επιπλέον δέσμης διοικητικών κυρώσεων σε βάρος των εργοληπτικών επιχειρήσεων . Έχουμε τονίσει, προσέθεσε, ότι σε ένα ενιαίο σύστημα παραγωγής έργων, το ζητούμενο είναι:

- ολοκληρωμένος προγραμματισμός,
- σωστές, πλήρεις και επικαιροποιημένες μελέτες,
- συμβατικά τεύχη που να περιγράφουν και να κοστολογούν με ακρίβεια το έργο ,
- σύγχρονες προδιαγραφές και αναλυτικά τιμολόγια,
- δημόσια διοίκηση απόλυτα ικανή στη δημοπράτηση και τη διεύθυνση της κατασκευής των έργων .

Η συνολική διαδικασία παραγωγής δημοσίων έργων, έπασχε και συνεχίζει να πάσχει, τα περισσότερα δε από τα προβλήματα που παρουσιάζει το σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων, συναντώνται και στα ιδιωτικά με μόνες κτυπητές διαφορές στους όρους που ρυθμίζουν την ανάθεση.

Τα κοινά αυτά προβλήματα αφορούν θέματα ποιότητας έργων, άσκησης επίβλεψης, επιλογής αναδόχου, συμβάσεις μεταξύ εργοδότη και εργολήπτη, ρεαλιστικής εκτίμησης κόστους και , δυστυχώς δεν επιλύονται ούτε με το νέο νομοθετικό πλαίσιο που 'πέρασε' η κυβέρνηση , καθώς η προσοχή δόθηκε στο σημείο που έχει συζητηθεί περισσότερο στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αν και δεν είναι το σοβαρότερο, δηλαδή στις διαδικασίες ανάθεσης, υποστήριξε ο κ. Παναγιώτης Βέπτας, μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου του ΤΕΕ.

Εισήγηση της Ο.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Ομάδα Εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ παρουσίασε τα θετικά και αρνητικά σημεία της νομοθεσίας για την παραγωγή δημοσίων έργων και κατέθεσε προτάσεις για τα έργα με παραχώρηση & τα συγχρηματοδοτούμενα. Την Ο.Ε. αποτελούν οι μηχανικοί Δημήτριος Μαμουνης, Κωνσταντίνος Ζήκας, Ζωή Παπασιώπη, Ιωάννης Τσομπάνογλου και Γεώργιος Παπανικολάου.

Ο ν. 3316/2005 για τις μελέτες δημοσίων έργων ήρθε ως η επιβεβλημένη αναθεώρηση του 3164/2003 για την προσαρμογή στις κοινοτικές οδηγίες 2004/17 & 2004/18, όπως τόνισε ο κ. Δημήτρης Μαμουνης, μέλος δ.σ. του Συνδέσμου Εταιρειών Γεωπληροφορικής & Κτηματολογίου

Οι Οδηγίες αυτές, εισάγουν μία νέα , τελείως διαφορετική φιλοσοφία από πλευράς Ε.Ε., σύμφωνα με την οποία ο εργοδότης μπορεί να διαμορφώνει τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, με αποτέλεσμα να μεταβάλλονται τα δεδομένα για τον τρόπο δράσης των μελετητικών εταιρειών και γραφείων που στο εξής θα πρέπει να λάβουν μέτρα για να προσαρμοσθούν σε μία διαφοροποιημένη και πιο απαιτητική πραγματικότητα.

Ο ν. 3316 πέτυχε τη πλήρη εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τη Κοινοτική, τη δημιουργία Ενιαίου Νομικού Πλαισίου που καλύπτει όλο το φάσμα ανάθεσης-εκπόνησης μελέτης χωρίς την ανάγκη επίκλησης άλλων διατάξεων, όπως και τη ρύθμιση πλείστων θεμάτων εκπόνησης μελετών .

Σε ό,τι αφορά το ν.3263/2004 για τις συμβάσεις δημοσίων έργων η Ο.Ε. υποστηρίζει ότι στα θετικά στοιχεία του είναι η τυποποίηση των τευχών δημοπράτησης και ο αυθημερόν έλεγχος των οικονομικών προσφορών.

Επισημαίνονται όμως και αρκετά αρνητικά στοιχεία, όπως: Οι πολύ μεγάλες εκπτώσεις σε σύγκριση με τις τιμές των τιμολογίων. Πολλά από τα έργα αναλαμβάνονται με τιμές κάτω του κόστους. Αυτό θα οδηγήσει σε υστέρηση απορροφήσεων, καθυστερήσεις έργων και κλείσιμο πολλών εταιρειών. Οι μεγαλύτερες εκπτώσεις παρατηρούνται στα μικρότερα έργα, διότι εκεί είναι μεγαλύτερος ο ανταγωνισμός.

Για τα *Αυτοχρηματοδοτούμενα Έργα με συμβάσεις παραχώρησης* η Ο.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ υποστηρίζει ως αναγκαία την προσαρμογή της νομοθεσίας . Ο Ανάδοχος πλέον θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών στα πλαίσια της Σύμβασης εφόσον αναλαμβάνει και τους κινδύνους. Επίσης, ο Κύριος του έργου θα πρέπει να αντιμετωπίζει κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης και να εξασφαλίζει κατά το δυνατόν την σταθερότητα (φορολογικά και νομισματικά) που απαιτείται για να μπορέσει να ανταπεξέλθει ο Ανάδοχος προς συμφέρον όλων των μερών. Επίσης θεωρείται απαραίτητη η επιβολή ελέγχου από ανεξάρτητο φορέα.

Ο σύμβουλος του Γ.Γ. της Περιφέρειας Κ.Μακεδονίας κ. Γεώργιος Τσίγκρος, , υποστήριξε ότι η επιλογή του συστήματος της βέλτιστης μειοδοσίας αποτελεί μονόδρομο, καθώς εκείνη των αιτιολογήσεων , χωρίς τον ορισμό αντικειμενικών κριτηρίων, θα οδηγούσε αναπόφευκτα σε καθυστερήσεις. Επίσης, για την αποφυγή μεγάλων καθυστερήσεων , τόνισε ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί ο νόμος περί δικαστικής προστασίας των διαγωνιζομένων ή έστω να ορισθούν προθεσμίες για τη παροχή προστασίας, σε περίπτωση που αυτοί καταφεύγουν στη δικαιοσύνη.

Η προϊσταμένη μονάδας ελέγχου, Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΕΠ Κ.Μ. κα Δήμητρα Δεληδημήτη αναφέρθηκε στην πορεία υλοποίησης του Γ! Κ.Π.Σ. σε σχέση με τη νέα νομοθεσία για τις δημοπρατήσεις έργων. Στα θετικά στοιχεία της νέας νομοθεσίας συμπεριέλαβε τα: Σύντμηση χρόνων δημοπράτησης. Περιορισμό υπερβάσεων κόστους & συμπληρωματικών συμβάσεων. Σύντμηση χρόνου εκκαθάρισης έκπτωτων εργολαβιών άρα και αποφυγή απώλειας κονδυλίων. Στα αρνητικά σημεία, ανήκουν: Πολύ μεγάλες καθυστερήσεις από τα νέα τιμολόγια.

Απουσία νομοθεσίας για τον περιορισμό της ανάλωσης 'επί το έλαττον' δαπανών (αλλαγή φυσικού αντικείμενου του έργου · κίνδυνος απώλειας Κοινοτικών κονδυλίων).

Ο δήμαρχος Χαλάστρας κ. Γρηγόρης Ουζούνης τόνισε πως τα προβλήματα στην παραγωγή δημοσίων έργων στους Καποδιστριακούς Δήμους είναι μεγάλα καθώς σε ό,τι αφορά τις μελέτες, οι ΟΤΑ στερούνται ειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού, ενώ η ΤΥΔΚ, δεν έχει εξοπλισμό και επαρκές ανανεούμενο στελεχιακό δυναμικό. Το αποτέλεσμα είναι , οι ΟΤΑ να χάνουν κονδύλια , αφού η ένταξη έργων στα ΠΕΠ και στο Ταμείο Συνοχής ,απαιτεί ώριμες μελέτες.

Στην κατασκευή, μείζον πρόβλημα είναι οι χρονοβόρες διαδικασίες. Πιο πολύς χρόνος απαιτείται για την υπογραφή μίας σύμβασης με τον ανάδοχο από αυτή την εκτέλεση του έργου. Απαιτείται, υποστήριξε ο κ. Ουζούνης, αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου όπως επίσης αντιμετώπιση του φαινομένου των επάλληλων προσφυγών στη δικαιοσύνη. Προβληματική είναι και η επίβλεψη των έργων, από ΟΤΑ και ΤΥΔΚ.

Αντίθετη είναι η ΕΜΔΥΔΑΣ Κ.Μ. με το νέο νομικό καθεστώς ανάθεσης των μελετών , στο σημείο που προσπαθεί να εκτοπίσει τον μηχανικό του δημοσίου τομέα από κάποιες διαδικασίες τόσο της ανάθεσης της μελέτης όσο και της εποπτείας της εκπόνησης της μελέτης. Μία τέτοια εξέλιξη θα είναι σε βάρος της ποιότητας της μελέτης και κατ' επέκταση της κατασκευής του έργου, υποστήριξε η πρόεδρος κα. Ιωάννα Ιακωβίδου.

Επειδή ο νέος νόμος είναι ακόμη στα σπάργανα, η ΕΜΔΥΔΑΣ Κ.Μ. ζητάει την έκδοση διευκρινιστικών διατάξεων ώστε να γίνει ορθή εφαρμογή του.

Ο κ. Παναγιώτης Μαυρουδής, πρόεδρος του Συνδέσμου Διπλωματούχων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων Θεσσαλονίκης & Κ. Μακεδονίας, κατέθεσε σειρά προτάσεων για τη βελτίωση του ν.3263/04, όπως:

- Ενεργοποίηση των Τεχνικών Συμβουλίων στη διαδικασία ανάθεσης & εκτέλεσης των έργων και συμμετοχή σε αυτά εκπροσώπου των εργοληπτικών οργανώσεων.
- Στη χρησιμοποίηση του συστήματος 'μελέτη- κατασκευή' να απαιτείται υπουργική απόφαση , επειδή παρατηρούνται προσπάθειες μεθόδευσης του αποτελέσματος.
- Λογιστικός έλεγχος των οικονομικών προσφορών την ημέρα της δημοπρασίας.
- Εξασφάλιση χρηματοδότησης πριν τη δημοπράτηση έργων.
- Έλεγχος μελετών για τη πληρότητα ως προς την εφαρμογή και, από ανεξάρτητη αρχή ή γραφείο.
- Αύξηση του εργολαβικού οφέλους από 18% στο 30%
- Μείωση της γραφειοκρατίας.
- Δικονομικές τροποποιήσεις

Προτάσεις έγιναν και για τα Νέα Περιγραφικά Τιμολόγια Εργασιών Έργων που είναι ιδιαίτερα χαμηλά και δίχως αναλύσεις τιμών.

Η κα. Μαρία Γρηγοριάδου, πρόεδρος του ΣΜΕΔΕΚΕΜ, για το νόμο 3316/2005 για την ανάθεση και εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων εκπόνησης Μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών, υποστήριξε ότι περιλαμβάνει αρκετά θετικά στοιχεία αλλά πως έχει και σοβαρά κενά αφού αφήνει σημαντικά θέματα να ρυθμιστούν με Π.Δ. και Υπουργικές Αποφάσεις.

Στα θετικά σημεία συμπεριλαμβάνει: Συμβατότητα με τις Κοινοτικές Οδηγίες 2004/17 και 2004/18. Αποσύνδεση του υπολογισμού των αμοιβών των μελετών από τον προϋπολογισμό του κόστους του έργου. Συμμετοχή του ΤΕΕ σε σημαντικά θέματα που προβλέπεται να εξειδικευθούν και να ρυθμιστούν με την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στις αδυναμίες του νέου νόμου λογίζεται το γεγονός ότι απαιτείται έκδοση ΠΔ για πέντε θέματα που δεν καλύπτονται από τον Νόμο, αλλά και η έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων για δεκαέξι επίσης σημαντικά θέματα.

Επίσης, ο νόμος δε συμβάλλει στην Οργάνωση των Μελετητικών Γραφείων , ενώ δε παρέχει κατευθύνσεις ως προς τους τρόπους βελτίωσης των δημόσιας διοίκησης.

Την ημερίδα παρακολούθησαν πολλοί μηχανικοί όπως επίσης ο σύμβουλος του Γ.Γ. της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας κ. Σταμάτης Τσακίρης .

Από πλευράς ΤΕΕ/ΤΚΜ παρόντες ήταν ο πρόεδρος της Αντιπροσωπείας του Τμήματος κ. Σωκράτης Φάμελλος, ο αντιπρόεδρος της Δ.Ε. κ. Βενέτης Μπούρας, τα μέλη της Δ.Ε. Τάσος Κονακλίδης, Κορίνα Σοϊλεμετζίδου, Γιάννης Δαρδαμάνης, Σωτήρης Πρέντζας.